Тема уроку: Значення мови в житті суспільства. Поняття державної мови. Українська мова – державна мова України

Мета уроку: *ознайомити* учнів зі значення мови як основного засобу спілкування, формування думки та пізнання; *сформувати* поняття державної мови, сприяти усвідомленню значення державної мови для згуртування громадян і зміцнення української державності; *розвивати* увагу, пам'ять, логічне й образне мислення; *виховувати* любов та повагу до рідної мови та країни

Тип уроку: урок вивчення нового матеріалу.

Обладнання: видання Конституції України, підручник, записи фрагментів пісень, роздатковий матеріал, карта України, сердечка.

ХІД УРОКУ

«Слово – то мудрості промінь,
слово – то думка людська».
Леся Українка

І. Організаційний момент.

Сьогодні у нас незвичайний урок,
Сьогодні ми зробимо ще один крок.
В країну природи, в країну погоди,
В країну чудової української мови.

ІІ. Повідомлення теми і мети уроку. Мотивація навчання.

Пропоную прослухати декілька фрагментів пісень**.**
«Червона рута» на різних мовах.
1. https://www.youtube.com/watch?v=d91GqcdLgTk
(пісня французькою мовою, з 25сек.-1,5хв.)
2. https://www.youtube.com/watch?v=bLqcTEnBLy8
(пісня польською мовою,35сек.-1,5хв)
3. https://www.youtube.com/watch?v=d32hnc5Iois
(пісня англійською мовою,7сек.-1,5хв.)

Запитання:

- Як ви думаєте якою мовою звучать пісні?
- Чи знаєте ви одну із цих мов?
- Скажіть,будь ласка,чи зможете ви розказати про що йдеться у пісні?

Пропоную послухати ще один фрагмент
4. https://www.youtube.com/watch?v=gc6R6ibs3X0
(пісня українською мовою,33 сек.-1,5хв)

Запитання:

- А дана пісня знайома вам?
- Якою мовою вона звучить?
- Чи зрозумілі для вас слова?
- Яка із чотирьох пісень вам найбільш зрозуміла? Чому?
- Чи потрібно знати нашу рідну мову? Для чого?

Отже,сьогодні на уроці,ми будемо говорити про значення мови в житті людини.

ІІІ. Актуалізація навчальної діяльності.

Робота з текстом. Прочитайте текст. Чи всі слова у ньому зрозумілі? Що таке виділені слова у тексті? Відредагуйте речення, замінюючи суржик українським відповідником. Прочитайте перероблений текст. Який висновок ви можете зробити?

Роль мови в житті людини

За допомогою мови люди *общаються* між собою, виражають свої *мислі, чуства*, зберігають їх і передають нащадкам. Немає і не може бути мови без суспільства, а

суспільства без мови. Мова є ознакою сучасної нації. Коли мова перестає *іспалнятu* свою головну функцію - бути засобом спілкування і мислення, вона стає мертвою, не розвивається і не вдосконалюється. Розвиток мови тісно пов'язаний з розвитком суспільства.

Понад 3 тисячі мов є у світі, але для кожного народу, кожної нації, найближчою і найдорожчою є його *радная* мова. Рідною мовою української нації є українська мова. Поняття рідної мови – невіддільне від думки про рідний край, батьківську *домівку*, материнське тепло. Рідна мова є одним із важливих засобів формування патріотичних почуттів, гордості за свій народ; вона є виявом його національної культури. Мова єднає між собою різні покоління людей, вона передається як заповіт, як найдорожча спадщина. Піклування про рідну мову, любов і повага до неї має бути в центрі уваги кожної нації.

*Відповідь:*спілкуються, думки, почуття, виконувати, рідна, хату.

Бесіда.

Чому ми називаємось українцями?

Що єднає нас як народ?

Яка мова є рідною для кожного з нас?

МОВА НЕОБХІДНА, ЩОБ	
СПІЛКУВАТИСЯ	люди обмінюються думками й почуттями;
ФОРМУВАТИ ДУМКИ	думки людини формуються й виражаються тільки за допомогою слів;
ПІЗНАВАТИ СВІТ	людина пізнає світ, здобуває знання про нього;
ОБ'ЄДНУВАТИ ЛЮДЕЙ	люди об'єднуються в одну спільноту (народ, націю, державу).

Звичайно, спілкуватися можна не лише за допомогою звукової мови. У прадавні часи люди вдавались до таких засобів спілкування, як жести, барабанний дріб, сигнали за допомогою свисту. Для спілкування використовують математичні символи, азбуку Морзе, дорожні знаки тощо. Проте все це – лише допоміжні засоби спілкування, вони не можуть зрівнятися зі звуковою мовою.

Поміркуйте!

Давно колись жили три брати. І от якось, полюючи, вони потрапили у володіння злого чарівника. Той жорстоко повівся з братами: одного осліпив, другого зробив глухим, а третьому відібрав мову. Чари мали діяти доти, поки людина не повернеться додому. Відпустив їх усіх нарізно…

Першим повернувся додому сліпий брат – і знову став зрячим. Другим дістався глухий – і став чути. А третій, німий, так і не повернувся…

Як ви гадаєте, чому?

IV. Вивчення нового матеріалу.

Стаття 10. Державною мовою в Україні є українська мова.
Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України.

В Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншинУкраїни.

Держава сприяє вивченню мов міжнародного спілкування.

Застосування мов в Україні гарантується Конституцією України та визначається законом.

Пояснення вчителя.

Державна мова – мова, обов'язкова для вживання в офіційних сферах життя певної держави. Нею спілкуються в органах державної влади: Кабінеті Міністрів, Верховній Раді, правоохоронних органах (Прокуратурі, Міністерстві Внутрішніх справ та Міністерстві юстиції, Службі Безпеки України, Верховному та міських судах, підрозділах міліції, внутрішніх військах та ін.) суспільних і громадських організаціях, закладах освіти та культури. Статус державної мови забезпечується Конституцією.

Конституція – основний закон держави, що закріплює суспільний і державний устрій, основні права й обов'язки громадян.

V. Закріплення вивченого

Проблемний діалог

Як ви розумієте поняття «рідна мова» , «державна мова»?

Перепишіть прислів'я та приказки, уставивши потрібні слова із довідки.

А) Хто мови своєї….,хай сам себе стидається.

Б) Птицю пізнають по пірю,а людину по ….

В)Більше діла, менше…

Г) …- не горобець, вилетить - не спіймаєш.

Довідка: мові, слів, цурається, слово.

Із поданих слів складіть речення. У другому реченні знайдіть підмет та присудок.

1.Мова – це тисячоліть глибина.

2.Коли мова наступне вмирає втрачає покоління розуміння значення слів.

3.Коштовний мова народу скарб.

4. Мов є лише поганих не існує погані язики.

5. Чужу мову а свою треба можна вивчити вчити все життя за шість років.

Відповідь:

1.Мова-це глибина тисячоліть.

2.Мова вмирає, коли наступне покоління втрачає розуміння значення слів.

3.Мова-коштовний скарб.

4. Мов поганих не існує в світі, є лише погані язики.

5. Чужу мову можна вивчити за шість років, а свою треба вчити все життя.

VI. Підсумок уроку

Що нового ви дізналися із сьогоднішнього уроку? З якими знаннями будете залишати клас?

На завершення пропоную на сердечках (додаток 2) одним словом описати нашу рідну мову і прикріпити до карти України на дошці (н-д: милозвучна, чарівна)

VII. Домашнє завдання.

1. Опрацювати с. 4-6 підручника.
2. Вправа 8 (письмово відповідь на 1 із запитань).

Робота з текстом.

Роль мови в житті людини

За допомогою мови люди *общаються* між собою, виражають свої *мислі, чуства*, зберігають їх і передають нащадкам. Немає і не може бути мови без суспільства, а суспільства без мови. Мова є ознакою сучасної нації. Коли мова перестає *іспалняти* свою головну функцію - бути засобом спілкування і мислення, вона стає мертвою, не розвивається і не вдосконалюється. Розвиток мови тісно пов'язаний з розвитком суспільства.

Понад 3 тисячі мов є у світі, але для кожного народу, кожної нації, найближчою і найдорожчою є його *радная* мова. Рідною мовою української нації є українська мова. Поняття рідної мови – невіддільне від думки про рідний край, батьківську *домівку*, материнське тепло. Рідна мова є одним із важливих засобів формування патріотичних почуттів, гордості за свій народ; вона є виявом його національної культури. Мова єднає між собою різні покоління людей, вона передається як заповіт, як найдорожча спадщина. Піклування про рідну мову, любов і повага до неї має бути в центрі уваги кожної нації.

*Відповідь:*спілкуються, думки, почуття, виконувати, рідна, хату.

<u>Перепишіть прислів'я та приказки, уставивши потрібні слова із довідки.</u>

А) Хто мови своєї….,хай сам себе стидається.

Б) Птицю пізнають по пірю,а людину по ….

В)Більше діла, менше…

Г) …- не горобець, вилетить - не спіймаєш.

*Довідка:*мові,слів,цурається,слово.

<u>Із поданих слів складіть речення. У другому реченні знайдіть підмет та присудок.</u>

1.Мова – це тисячоліть глибина.

2.Коли мова наступне вмирає втрачає покоління розуміння значення слів.

3.Коштовний мова народу скарб.

4. Мов є лише поганих не існує погані язики.

5. Чужу мову а свою треба можна вивчити вчити все життя за шість років.

Робота з текстом.

Роль мови в житті людини

За допомогою мови люди *общаються* між собою, виражають свої *мислі, чуства*, зберігають їх і передають нащадкам. Немає і не може бути мови без суспільства, а суспільства без мови. Мова є ознакою сучасної нації. Коли мова перестає *іспалняти* свою головну функцію - бути засобом спілкування і мислення, вона стає мертвою, не розвивається і не вдосконалюється. Розвиток мови тісно пов'язаний з розвитком суспільства.

Понад 3 тисячі мов є у світі, але для кожного народу, кожної нації, найближчою і найдорожчою є його *радная* мова. Рідною мовою української нації є українська мова. Поняття рідної мови – невіддільне від думки про рідний край, батьківську *домівку*, материнське тепло. Рідна мова є одним із важливих засобів формування патріотичних почуттів, гордості за свій народ; вона є виявом його національної культури. Мова єднає між собою різні покоління людей, вона передається як заповіт, як найдорожча спадщина. Піклування про рідну мову, любов і повага до неї має бути в центрі уваги кожної нації.

*Відповідь:*спілкуються, думки, почуття, виконувати, рідна, хату.

<u>Перепишіть прислів'я та приказки, уставивши потрібні слова із довідки.</u>

А) Хто мови своєї….,хай сам себе стидається.

Б) Птицю пізнають по пірю,а людину по ….

В)Більше діла, менше…

Г) …- не горобець, вилетить - не спіймаєш.

*Довідка:*мові,слів,цурається,слово.

<u>Із поданих слів складіть речення. У другому реченні знайдіть підмет та присудок.</u>

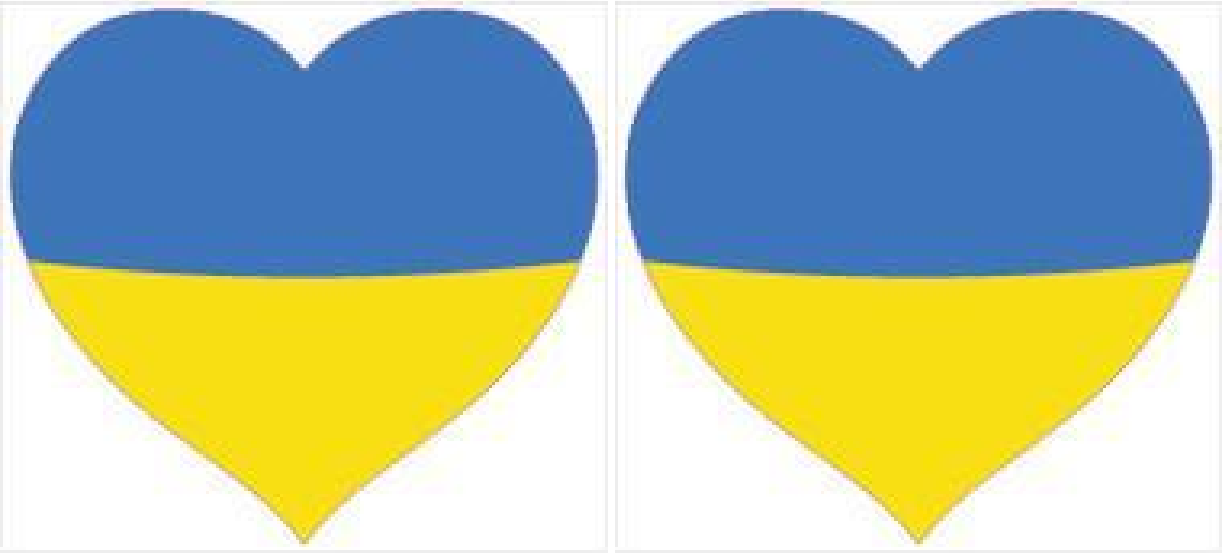
1.Мова – це тисячоліть глибина.

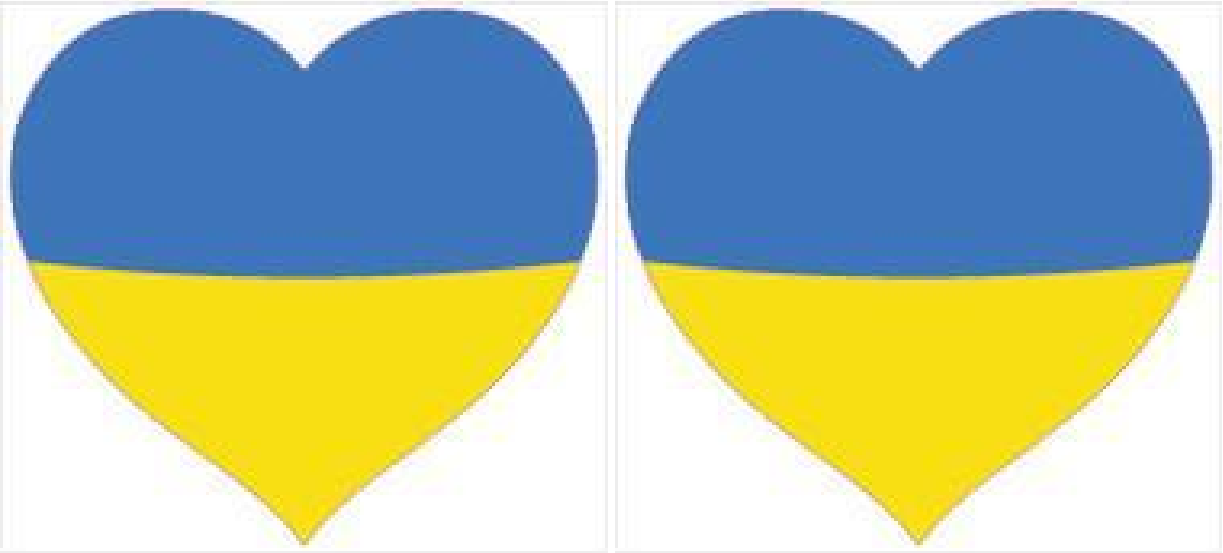
2.Коли мова наступне вмирає втрачає покоління розуміння значення слів.

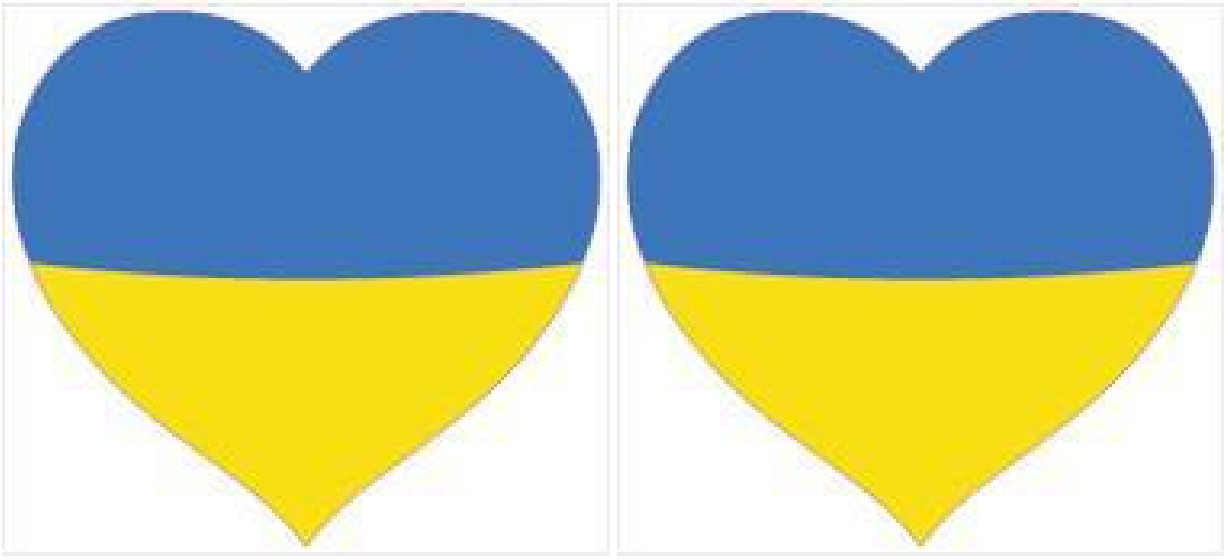
3.Коштовний мова народу скарб.

4. Мов є лише поганих не існує погані язики.

5. Чужу мову а свою треба можна вивчити вчити все життя за шість років.

UKRAINE